

Dorota Lewandowska

(*Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa*)

KSIĘGA METRYKALNA RZYMSKOKATOLICKIEJ PARAFII KUKIZÓW W ARCHIDIECEZJI LWOWSKIEJ Z LAT 1785–1906

We wrześniu 2017 r. Archiwum Główne Akt Dawnych pozyskało do swego zasobu księgę zmarłych z rzymskokatolickiej parafii Kukizów, w dawnym dekanacie żółkiewskim archidiecezji lwowskiej. Jest to oryginalna, rękopiśmienna księga prowadzona w języku łacińskim, zawierająca wpisy zgonów z lat 1785–1906, wnoszone odrębnie dla miasta Kukizów i poszczególnych wsi wchodzących w skład okręgu parafialnego. Księga została zakupiona w antykwariacie w Gliwicach Łabędach.

Parafia w Kukizowie prawdopodobnie powstała przed 1600 r., jednak jej początki nie są znane¹. Na przełomie XVI i XVII w. Kukizów stał się własnością hetmana Stanisława Żółkiewskiego. Po bezpotomnej śmierci syna hetmana — Jana, dobra przypadły córce Stanisława Żółkiewskiego — Zofii, a później jej wnuczce, Zofii Teofili, która wyszła za mąż za Jakuba Sobieskiego. Po matce miasteczko odziedziczył Jan III Sobieski, a następnie jego syn Konstanty. W tym czasie Kukizów nazywany był także Krasnym Ostrowem. Po śmierci Konstantego Sobieskiego Kukizów przypadł jego najstarszemu synowi, Jakubowi Ludwikowi, który w 1730 r. zbudował (lub odbudował) tu kościół i uposażył parafię. W 1890 r. wybudowano nową, drewnianą świątynię pod wezwaniem św. Jakuba Apostoła. Według schematyzmów rzymskokatolickiej archidiecezji lwowskiej² z okresu międzywojennego, prowadzone w parafii księgi metrykalne zachowały się fragmentarycznie od 1777 r. Pozyskana obecnie księga jest jedyną z tej parafii przechowywaną w polskich archiwach państwowych. Inne księgi metrykalne

¹ Zob. *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, wyd. F. Sulimierski i in., t. 4, Warszawa 1883, s. 854; J. Krętosz, *Organizacja archidiecezji lwowskiej obrządku łacińskiego od XV wieku do 1772 roku*, Lublin 1986, s. 202. Według schematyzmu parafia została erygowana w 1668 r. dzięki fundacji Mikołaja Giedzińskiego. *Schematismus Archidioecesis Leopoliensis ritus latini MCMXXXVI*, Leopoli 1926, s. 167.

² *Schematismus Archidioecesis Leopoliensis ritus latini. MCMXIV*, Lwów 1914, s. 162; *Schematismus Archidioecesis Leopoliensis ritus latini. MCMXXX*, Lwów 1930, s. 175; *Schematismus Archidioecesis Leopoliensis ritus latini. MCMXXXIII*, Lwów 1933, s. 77.

z parafii Kukizów przechowuje Centralne Państwowe Archiwum Historyczne Ukrainy we Lwowie (księgi z lat 1821–1934)³ oraz Archiwum abpa Eugeniusza Baziaka w Krakowie (księgi z lat 1901–1944), przy czym znajdujące się tam księgi zgonów rozpoczynają się dopiero od roku 1907⁴, stanowią więc uzupełnienie księgi zakupionej przez AGAD.

Jak wspomniano, omawiana księga zawiera wpisy zmarłych dla miasta Kukizów (z lat 1785–1906) oraz wsi: Ceperów (1787–1906), Remenów (1786–1906), Rudańce (1789–1906) i Wisłoboki (1793–1902). Wpisy dla każdej z tych miejscowości (prowadzone po łacinie), poprzedzone są drukowaną instrukcją w językach polskim i łacińskim. Jest to księga oprawna w półskórek. Jej stan zachowania jest średni (widoczne są rozdarcia grzbietu, przebarwienia i zagniecenia kartek). Na okładce znajduje się wklejka tytułowa z napisem „Liber mortuorum totius para[fi]ae Kukizoven[si] r[itus] l[atini] ab Anno 1785”.

Księga metrykalna z Kukizowa została w AGAD włączona do zespołu nr 301, Księgi metrykalne parafii wyznania rzymskokatolickiego archidiecezji lwowskiej, w którym otrzymała kolejną sygnaturę (2019).

Dorota Lewandowska, 1785–1906 parish records of Roman Catholic parish of Kukizów in Lviv archdiocese

Summary

Parish records of Kukizów parish were purchased in 2017 by Central Archive of Historical Records from a bouquiniste store in Gliwice. It is the only book of records from that parish preserved in Polish state archives. The book was handwritten in Latin. It includes entries about deaths of inhabitants of town and parish of Kukizów near Lviv. Other records of that parish are preserved in Central State Historical Archives of Ukraine in Lviv and Archive of Archbishop Eugeniusz Baziak in Cracow.

Słowa kluczowe: Archiwum Główne Akt Dawnych, akta metrykalne, Kukizów, archidiecezja lwowska

Keywords: Central Archive of Historical Records, parish records, Kukizów, Lviv archdiocese

³ *Centralne Państwowe Archiwum Historyczne Ukrainy we Lwowie. Przewodnik po zasobie archiwalnym*, oprac. A. Krochmal, Warszawa 2005, s. 331–332.

⁴ Zob. <http://upjp2.edu.pl/uczelnia/uczelnia/institucje/archiwum-abpa-eugeniusza-baziaka-w-krakowie> <dostęp: 2018-06-26>.